

2023

TERCİH DANIŞMANLIĞI BİRİMLERİ

UYGULAMA KILAVUZU

İÇİNDEKİLER

1.TERCİH DANIŞMANLIĞI	4
1.1.Tercih Danışmanlığı Biriminin Amaçları	4
2. KOORDİNASYON KURULLARININ KURULMASI VE GÖREVLERİ	4
2.1. İl Koordinasyon Kurullarının Kurulması	4
2.2. İl Koordinasyon Kurullarının Görevleri	5
2.3. İlçe Koordinasyon Kurullarının Kurulması	5
2.4. İlçe Koordinasyon Kurullarının Görevleri	6
2.5. Tercih Danışmanlığı Birimlerinin Sisteme İşlenmesi	6
3. TERCİH DANIŞMANLIĞI BİRİMLERİNİN KURULMASI	7
4. TERCİH DANIŞMANLIĞI BİRİMLERİNİN UYMASI GEREKEN ESASLAR	7
5. TERCİH DANIŞMANLIĞI BİRİMLERİNCE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR	8

TAKVİM

05 – 09 Haziran 2023	İl/İlçe Koordinasyon Kurullarının Kurulması
12 - 21 Haziran 2023	İl/İlçe Koordinasyon Kurullarınca Tercih Danışmanlığı Birimlerinin Sisteme Girilmesi
22 - 26 Haziran 2023	Tercih Danışmanlığı Birimlerinin Bakanlık Tarafından Kontrol Edilerek Onaylanması
..... Temmuz 2023	LGS Tercih Danışmanlığı Birimlerinin Tercih Danışmanlığı Hizmetini Sunması ve e-Rehberlik Sistemine İşlemesi
.....	YKS Tercih Danışmanlığı Birimlerinin Tercih Danışmanlığı Hizmetini Sunması ve e-Rehberlik Sistemine İşlemesi

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Telefon: 0 (312) 413 30 06 / 25 39

Belgegeçer: 0 (312) 213 13 56

İnternet Adresi: <http://meb.gov.tr>

<http://orgm.meb.gov.tr>

E-posta: oe rhgm_rehberlik hizmetleri@meb.gov.tr

KISALTMALAR VE TANIMLAR

RAM: Rehberlik ve Araştırma Merkezi

YKS: Yükseköğretim Kurumlarına Geçiş Sistemi

LGS: Liselere Geçiş Sistemi

1. TERCİH DANIŞMANLIĞI

Türk Millî Eğitiminin genel amaçları çerçevesinde eğitimde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri; kendini tanıyan, kendine sunulan eğitsel ve mesleki fırsatları değerlendirebilen, sorumluluk alabilen bireyler yetiştirilmesini ve bireylerin toplum içinde sağlıklı bir şekilde yaşamlarını sürdürebilmeleri için sosyal duygusal, akademik ve kariyer gelişimlerini desteklemeyi amaçlar.

Bu kapsamda tercih danışmanlığı, bireyin ilgi, yetenek, değer ve kişilik özelliklerini tanınması, mesleki seçenekleri fark etmesi, mesleklerin gerektirdiği nitelikler ile kişisel özellikleri arasında bağ kurması, mesleklere yönelik olumlu tutum geliştirmesi, kariyer farkındalığı kazanması, iş yaşamı ile eğitim arasındaki ilişkiyi ve yaşam boyu öğrenmenin kariyer gelişimi açısından önemini fark etmesini içeren kariyer gelişim alanını desteklemeye yönelik olarak sunulan profesyonel hizmetlerin bir parçasıdır.

1.1. Tercih Danışmanlığı Birimlerinin Amaçları

1.1.1. Öğrencilere yetenek, ilgi, ihtiyaç, kişilik özellikleri ve yaşam koşullarıyla uyumlu olacak şekilde bir üst öğrenim kurumuna geçişleri sürecinde rehberlik etmek,

1.1.2. Tercih danışmanlığı sürecinde verilen hizmetleri, belirlenen standartlar doğrultusunda yürütmek.

2. KOORDİNASYON KURULLARININ KURULMASI VE GÖREVLERİ

Tercih danışmanlığı hizmetlerinin planlı ve programlı bir şekilde yürütülebilmesi il ve ilçelerde koordinasyon kurulları kurulur.

2.1. İl Koordinasyon Kurullarının Kurulması

2.1.1. Liselere Geçiş Sistemi (LGS) İl Koordinasyon Kurulları: Özel eğitim ve rehberlik hizmetlerinden sorumlu il milli eğitim müdür yardımcısı/şube müdürü başkanlığında, temel eğitim, ortaöğretim, mesleki ve teknik eğitim, din öğretimi şube müdürlüklerinden birer temsilci ve ilde sadece 1 (bir) rehberlik ve araştırma merkezinin (RAM) bulunması halinde ilgili RAM müdürünün katılımları ile LGS İl Koordinasyon Kurulları kurulur. Ancak büyükşehir statüsündeki illerde RAM müdürleri buldukları ilçenin koordinasyon kurulunda görev alır.

2.1.2. Yükseköğretim Kurumlarına Geçiş Sistemi (YKS) İl Koordinasyon Kurulları: Özel eğitim ve rehberlik hizmetlerinden sorumlu il/şube müdürü başkanlığında, ortaöğretim, mesleki ve teknik eğitim, din öğretimi şube müdürlüklerinden birer temsilci ve ilde sadece 1 (bir) rehberlik ve araştırma merkezinin (RAM) bulunması halinde ilgili RAM müdürünün katılımları ile YKS İl Koordinasyon Kurulları kurulur. Ancak büyükşehir statüsündeki illerde RAM müdürleri buldukları ilçenin koordinasyon kurulunda görev alır.

2.2. İl Koordinasyon Kurullarının Görevleri

2.2.1. İl genelindeki tercih danışmanlığı çalışmalarının koordine edilmesi,

2.2.2. Merkez ilçelerdeki LGS ve YKS Tercih Danışmanlığı Birimlerinin kurulmasının sağlanması,

2.2.3. Verilecek hizmetler hakkında tercih dönemi öncesinden başlanarak il genelinde bilgilendirme çalışmalarının koordine edilmesi,

2.2.4. Merkez ilçe tercih danışmanlığı birimlerinin çalışma saatlerinin ilçe koşullarına göre belirlenmesi,

2.2.5. Tercih danışmanlığı süresince MEBBİS e-Rehberlik Sisteminde yayımlanacak olan duyuruların takip edilmesi konusunda ilçe koordinasyon kurulları ve merkez ilçe tercih danışmanlığı birimlerinin bilgilendirilmesi,

2.2.6. Merkez ilçelerde kurulan tercih danışmanlığı birimlerine ve birimlerde görevlendirilen öğretmenlere ait bilgilerin sisteme işlenmesi,

2.2.7. Tercih danışmanlığı birimlerinin kurulacağı okullarda 1 (bir) Rehber öğretmeni/psikolojik danışmanı bulunması halinde birimler sistem tarafından otomatik olarak 12 Haziran 2023 tarihinde kurulacaktır. Ancak il/ilçe koordinasyon kurulları 21 Haziran 2023 tarihine kadar değişiklik yapabileceklerdir. Birden fazla rehber öğretmen/psikolojik danışmanı olan okullarda birimler il/ilçe koordinasyon kurulları tarafından kurulacaktır.

Okul ve RAM'larda kurulan tercih danışmanlığı birimlerinin uygunluğu, birimlerin hizmet vereceği okulların 8. ve 12. sınıf öğrenci sayısına göre Bakanlık tarafından incelenerek değerlendirilecektir.

2.3. İlçe Koordinasyon Kurullarının Kurulması

2.3.1. Liselere Geçiş Sistemi (LGS) İlçe Koordinasyon Kurulları: Özel eğitim ve rehberlik hizmetlerinden sorumlu şube müdürü başkanlığında, temel eğitim, ortaöğretim, din öğretimi, mesleki ve teknik eğitim şube müdürlüklerinden birer temsilci ve ilçede RAM bulunması halinde RAM müdürünün katılımları ile LGS İlçe Koordinasyon Kurulları kurulur.

2.3.2. Yükseköğretim Kurumlarına Geçiş Sistemi (YKS) İlçe Koordinasyon Kurulları: Özel eğitim ve rehberlik hizmetlerinden sorumlu şube müdürü başkanlığında, ortaöğretim, din öğretimi, mesleki ve teknik eğitim şube müdürlüklerinden birer temsilci ve ilçede RAM bulunması halinde RAM müdürünün katılımları ile YKS İlçe Koordinasyon Kurulları kurulur.

2.4. İlçe Koordinasyon Kurullarının Görevleri

2.4.1. İlçe genelindeki tercih danışmanlığı çalışmalarının koordine edilmesi,

2.4.2. LGS ve YKS Tercih Danışmanlığı Birimlerinin kurulması,

2.4.3. Verilecek hizmetler hakkında tercih dönemi öncesinden başlanarak ilçe genelinde bilgilendirme çalışmalarının yapılması,

2.4.4. Tercih Danışmanlığı Birimlerinin çalışma saatlerinin ilçenin koşullarına göre belirlenmesi,

2.4.5. Tercih danışmanlığı süresince MEBBİS e-Rehberlik Sisteminde yayımlanacak olan duyuruların takip edilmesi konusunda tercih danışmanlığı birimlerinin bilgilendirilmesi,

2.4.6. İlçelerde kurulan tercih danışmanlığı birimlerine ve birimlerde görevlendirilen öğretmenlere ait bilgilerin sisteme işlenmesi,

2.4.7. Tercih danışmanlığı birimlerinin kurulacağı okullarda 1 (bir) Rehber öğretmeni/psikolojik danışmanı bulunması halinde birimler sistem tarafından otomatik olarak 12 Haziran 2023 tarihinde kurulacaktır. Ancak il/ilçe koordinasyon kurulları 21 Haziran 2023 tarihine kadar değişiklik yapabileceklerdir. Birden fazla rehber öğretmen/psikolojik danışmanı olan okullarda birimler il/ilçe koordinasyon kurulları tarafından kurulacaktır.

Okul ve RAM'larda kurulan tercih danışmanlığı birimlerinin uygunluğu, birimlerin hizmet vereceği okulların 8. ve 12. sınıf öğrenci sayısına göre Bakanlık tarafından incelenerek değerlendirilecektir.

2.5. Tercih Danışmanlığı Birimlerinin Sisteme İşlenmesi

Tercih danışmanlığı birimleri, koordinasyon kurullarınca MEBBİS/e-Rehberlik Sistemi/İl İlçe İşlemleri/Tercih Danışmanlığı sekmesi kullanılarak kılavuzda belirtilen tarihlerde sisteme işlenecektir. Koordinasyon kurulları, sistemin açık olduğu süre içerisinde girilen bilgilerde değişiklik yapabileceklerdir.

Bakanlık tarafından yapılacak kontroller sonucu kılavuza uygun olarak kurulmadığı tespit edilen birimler sistemden silinecektir. Sistemden silinen birimlerin yanı sıra sisteme işlenmeyen birimlerin de görev yapmalarına izin verilmeyecektir.

3. TERCİH DANIŞMANLIĞI BİRİMLERİNİN KURULMASI

- 3.1. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren resmi okullardan 8. sınıf öğrencisi bulunan ortaokullar, 12. sınıf öğrencisi bulunan liseler, meslek eğitim merkezleri, halk eğitimler ve ülke genelindeki RAM'ların tamamında tercih danışmanlığı birimlerinin kurulması zorunludur.
- 3.2. Her tercih danışmanlığı birimi, 1 (bir) rehber öğretmen/psikolojik danışmandan oluşur. Her rehber öğretmen/psikolojik danışmanın fiilen görev yaptığı okulun öğrencilerine hizmet vereceği şekilde kurulur. Okuldaki 8. ve 12. sınıf öğrenci sayısı ile rehber öğretmen/psikolojik danışman sayısı göz önüne alınarak bir okulda birden fazla tercih danışmanlığı birimi de kurulabilir.
Rehber öğretmen/psikolojik danışmanı bulunmayan okullardaki tercih danışmanlığı hizmeti söz konusu okulların, sorumluluk bölgelerinde buldukları RAM'larda kurulan tercih danışmanlığı birimlerinde verilir. RAM'larda görev yapan rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar ihtiyaç halinde rehber öğretmen/psikolojik danışmanı bulunmayan birden fazla okulda da görevlendirilebilir.
Yapılan planlama neticesinde RAM'larda görev yapan rehber öğretmen/psikolojik danışman sayısının rehber öğretmen/psikolojik danışmanı bulunmayan okullardaki birim ihtiyacını karşılamayacağı durumlarda; diğer okul ve kurumlarda (okul öncesi, ilkököl, bilim ve sanat merkezleri) görev yapan rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar gönüllülük esasına uygun olarak söz konusu mevzuat kapsamında görevlendirilebilir.
- 3.3. Tercih danışmanlığı birimleri, danışmanlık hizmetini yüz yüze verecektir. Ancak RAM'da kurulan tercih danışmanlığı birimleri il/ilçenin şartlarına uygun olarak söz konusu hizmetleri yüz yüze ve/veya uzaktan verebilecektir.
- 3.4. 1 (bir) rehber öğretmen/psikolojik danışman, 1 (bir) tercih danışmanlığı döneminde görevlendirilir. LGS ve YKS tercih dönemlerinin farklı tarihlerde olması durumunda aynı rehber öğretmen/psikolojik danışman her iki tercih danışmanlığı döneminde de görevlendirilebilir.
- 3.5. Tercih danışmanlığı birimleri tercihlerin alındığı dönemlerde görev yapacak olup nakil ve ek yerleştirme dönemlerinde görev yapmayacaklardır.
- 3.6. Tercih danışmanlığı birimleri tercihlerin alındığı dönemlerde hafta içi mesai saatlerinde görev yapacaklardır.
- 3.7. İl ve İlçe Koordinasyon Kurulları, sekreteryaya faaliyetlerini yürütebilmek için ihtiyaç duydukları personeli kendi kurumlarından temin eder. Sekreteryaya faaliyetlerinin yürütülmesinde rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar görevlendirilemez.

4. TERCİH DANIŞMANLIĞI BİRİMLERİNİN UYMASI GEREKEN ESASLAR

- 4.1. LGS tercihlerinde sorumluluk veli ve okul müdürlüklerine aittir. Öğrencilerin tercihleri öğrenci velisi ya da okul müdürlükleri tarafından sisteme girilir. Tercih danışmanlığı birimlerinde görevlendirilen rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar sisteme tercih girişinde bulunmayacaktır.
- 4.2. YKS tercih sürecinde tercih sorumluluğu tamamen öğrenciye/bireye aittir. Tercih danışmanlığı birimlerinde görevlendirilen rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar sisteme tercih girişinde bulunmayacaktır.
- 4.3. Okul müdürlükleri ve RAM'lar tarafından LGS/YKS tercih kılavuzlarında yer alan takvim doğrultusunda tercih danışmanlığı birimlerinin çalışma planları oluşturularak 8. - 12. sınıf öğrenci ve velileri ile paylaşılacaktır.
- 4.4. Rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar e-Rehberlik Sistemi'ne <https://mebbis.meb.gov.tr> adresindeki T.C. Kimlik Numaralarına tanımlı olan hesapla giriş yapacaktır.
- 4.5. Rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından tercih danışmanlığı hizmeti verilen öğrenci/bireyler T.C. Kimlik Numarası ile MEBBİS e-Rehberlik Sistemi/Tercih Danışmanlığı-Öğretmen İşlemleri/Öğrenci Kayıt sekmesi kullanılarak tercih dönemi içerisinde sisteme işlenecektir.
- 4.6. YKS tercih sürecinde herhangi bir okulda kaydı bulunmayan bireylere hizmet verilmesi durumunda e-Rehberlik Sistemi/Tercih Danışmanlığı-Öğretmen İşlemleri/Öğrenci Kayıt sekmesine bireyin T.C. Kimlik Numarası ile birlikte adı ve soyadının da sisteme işlenmesi gerekmektedir.
- 4.7. Deprem bölgesi illeri ile depremden etkilenerek diğer illerimize nakil giden öğrencilerimiz başta olmak üzere; tercih danışmanlığı sürecinde sağlık sorunları nedeniyle yüz yüze hizmetlerden yararlanamayacak olanlara gerektiğinde danışmanlık hizmeti ilgili okul müdürlükleri ve RAM'lar tarafından uzaktan çevirim içi olarak sunulabilecektir.

5. TERCİH DANIŞMANLIĞI BİRİMLERİNCE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

- 5.1. Öğrencilere ilgi, değer ve yetenekleri doğrultusunda bir üst öğrenim kurumuna geçiş sürecinde rehberlik edilmesi,
- 5.2. Öğrenci ve velilere, karar verme sürecinde gereken rehberlik hizmetlerinin sunulması,
- 5.3. Öğrencilerin üst öğrenim kurumlarına yerleşmeleri aşamasında ailelerinin sosyo-ekonomik koşulları da dikkate alınarak sağlıklı karar verebilmelerine katkı sunulması

- 5.4. Tercih edilecek eğitim-öğretim kurumlarının, özel durumu olan öğrencilere (özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler, okul birincileri, yerleştirme kılavuzlarının öngördüğü başarılı öğrenciler vb.) ilişkin koşullarının öğrenci ve veliye açıklanması,
- 5.5. Öğrenci ve velinin birbirlerinden farklı istek ve beklentilerinin olabileceği göz önünde bulundurularak bu durumun bütünsel bir bakış açısıyla değerlendirilmesi; öğrenci ve velilerin bu çerçevede yönlendirilmesi gerekmektedir.